

# De regio als werkveld

Een verhaal van  
intergemeentelijke  
samenwerking

Dit artikel gaat in een eerste deel in op de positie van streekontwikkelingsintercommunales. In een tweede deel zoomen we in op het regiodebat en de daarin betrokken actoren. Tot slot focussen we op de Gentse regio. Vanuit onze dagelijkse praktijkervaring in Veneco – een streekontwikkelingsintercommunale waarvan 21 gemeenten rond Gent deel uitmaken – kunnen we goed aangeven welke gevoeligheden er spelen en waar de grenzen liggen in een ruimer regioverhaal.

SOFIE VANDELANNOOTE [ ALGEMEEN DIRECTEUR VENECO ]

**S**treekontwikkelingsintercommunales werken volgens het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 en functioneren als verlengstuk van de aangesloten lokale besturen. Ze verlenen ondersteunende diensten aan de deelnemende gemeenten en realiseren in eigen beheer projecten van gemeentelijk belang<sup>1</sup>. Gemeenten bundelen met andere woorden hun krachten op niveau van de intercommunale om dienstverlening uit te bouwen en een beroep te kunnen doen op expertise ter versterking van hun eigen organisatie. Daarnaast bevorderen streekontwikkelingsintercommunales de intergemeentelijke samenwerking door in te zetten op kennisdeling en schaalvoordelen op intergemeentelijk niveau. Ze bundelen de krachten van de deelnemende gemeenten om hun stem te laten horen in een regionale context.

Streekontwikkelingsintercommunales zijn in de jaren '60 opgericht om de economische ontwikkeling te bevorderen. Geleidelijk aan zijn ze breed dienstverlenend geworden, waardoor ze een streekbeleid zijn gaan voeren dat in de dagelijkse praktijk wordt afgetoetst met de deelnemende gemeenten. Streekontwikkelingsintercommunales als Veneco zijn sterke actoren als het gaat om het vertalen van visie in de praktijk. Beleid, ervaring, deskundigheid en professionele uitvoering komen erin samen.

De voordelen zijn talrijk: streekontwikkelingsintercommunales bundelen expertise, zijn in staat om vanuit een regionaal afwegingskader een coherent beleid na te streven, zijn een slagkrachtige *compagnon de route* (mét voorbeeldfunctie) van de lokale besturen, functioneren als platform voor het delen van kennis en dienstverlening, en kunnen een krachtige stem zijn bij centrale overheden omdat ze niet één enkele gemeente, maar een groep – en soms zelfs meerdere groepen – van gemeenten vertegenwoordigen. Met deze ingrediënten komen ze tot een krachtige mix die de lokale besturen vooruit kan stuw.

## Expertise-opbouw

Als verlengde van de lokale besturen – en dus niet als nieuwe bestuurslaag – beschouwen we bij Veneco een betere dienstverlening door capaciteitsbundeling als een van onze voornaamste doelstellingen. Het bundelen van kennis op intergemeentelijk niveau zorgt ervoor dat de lokale besturen een beroep kunnen doen op specifieke expertise, gekenmerkt door een hoge techniciteit. We denken hierbij aan specifieke juridische kennis, kennis rond overheidsprojecten, projectontwikkeling, onteigeningsprocedures, ruimtelijke planning, mobiliteit, energie en klimaat, etc.

Streekontwikkelingsintercommunales als Veneco kunnen de oorspronkelijke vraag van een gemeente ruimer benaderen door ook andere thema's, andere gebieden en andere gemeenten, met gelijkaardige uitdagingen, te betrekken. Op deze manier nemen de koppelkansen toe en wordt de kennisopbouw in de gemeente en in de regio gestimuleerd.

## Een coherent (regionaal) beleid

Naast de ondersteuning van gemeentelijke dienstverlening stimuleren we intergemeentelijke samenwerking en rollen we ook een regionale werking uit. Pas als deze drie lagen op elkaar zijn afgestemd – zowel op projectniveau als op vlak van strategische visievorming –, zullen we kunnen spreken over een sectoroverschrijdend regionaal programma rond wonen, mobiliteit en economie.

We vertrekken van een benadering waarbij de verschillende disciplines elkaar versterken en samen een geheel vormen. Deze manier van werken betekent: geïntegreerd nadenken over de uitdagingen en de illusie laten varen dat we alles alleen kunnen oplossen. Om op regioniveau iets te kunnen realiseren, zullen er dus op het terrein coalities gesmeed moeten worden met andere actoren en overheden.

De regio op zich bestaat echter niet: de samenstelling ervan varieert naargelang het thema. In de dagelijkse werking gaat het om een niet-vaststaande groep van gemeenten. Naargelang het thema en het schaalniveau kunnen gemeenten worden meegenomen in overlegfora, analyses, visies en ontwerpen. Als we bijvoorbeeld een ondersteunende rol opnemen in de vervoerregio,

<sup>1</sup> Dienstverlening en projecten worden steeds uitgevoerd in opdracht van de lokale besturen. Er is echter een onderscheid tussen projectregie en projectontwikkeling. Projectregie betekent dat Veneco als verlengd lokaal bestuur namens een bepaalde gemeente een project regisseert. Projectontwikkeling betekent dat Veneco zelf optreedt als actor en vertrekt vanuit haar maatschappelijke doelstelling om betaalbare woningen en bedrijventerreinen aan te bieden. Hiervoor is een decretale basis terug te vinden in het decreet op de Ruimtelijke Economie, kunnen eigendommen verworven worden en beschikt een intercommunale over onteigeningsbevoegdheid.